

Maria Stypułkowska urodziła się 24.09.1926 r w Warszawie., w 1937 r. wstąpiła do 58 WZDH. We wrześniu 1939 roku ze swoją drużyną na Dworcu Głównym opiekowała się kobietami z dziećmi i ludźmi starszymi, którzy uciekli do Warszawy z terenów zajmowanych przez Niemców. Uczestniczyła w tajnych kompletach, potem je prowadziła, wprowadzając uczennice do konspiracji. W czasie okupacji była czynną harcerką Szarych Szeregów, ukończyła kurs sanitarny i łączności, przeszła przeszkolenie bojowe, ukończyła Szkołę Podchorążych Piechoty „Agricola”. Mając 17 lat została zaprzysiężona jako żołnierz AK, z przydziałem do oddziału noszącego kolejne kryptonimy „Agat”, „Pegaz”, a potem „Parasol”. Została łączniczką i wywiadowczynią. Prowadziła rozpoznania i uczestniczyła w wielu akcjach dywersyjnych i sabotażowych oraz likwidacyjnych na wysokich funkcjonariuszy gestapo i administracji niemieckiej, w akcjach bojowych: Fruhwirth, Weffels, Braun, Kutschera, Koppe, Stamm, Hahn. Ma zaliczone pełne pięć lat działalności w Ruchu Oporu. W czasie Powstania Warszawskiego przeszła szlak bojowy oddziału „Parasol”: Wola, Stare Miasto, Śródmieście, Czerniaków, Mokotów, Śródmieście, 3 razy szła kanałami przeprowadzając rannych towarzyszy broni, pełniła także funkcję sanitariuszki, założyła punkt sanitarny na Starym Mieście, który prowadziła. Była dwukrotnie ranna, kontuzjowana, zasypana gruzami na Starym Mieście.

Już w marcu 1945 r. wróciła z rodzicami do Warszawy. Za Jej pełną oddania sanitarną działalność Towarzystwo Lekarskie Warszawskie w 2005 r. uhonorowało Ją Medalem „Godnemu Chwały”, przyznawanym szczególnie zasłużonym żołnierzom Powstańczych Służb Sanitarnych „ za ich męstwo i poświęcenie”.

Po wojnie, będąc mężatką, jako Chojecka, pracowała w szkolnictwie, następnie jako redaktor w Wydawnictwach Szkolnych i Pedagogicznych. Od 1969 r. jest aktywnym członkiem Towarzystwa Przyjaciół Warszawy, bierze udział w licznych spotkaniach z uczestnikami Kursów Wiedzy o Warszawie i harcerzami, przekazując im przykłady postaw młodych ludzi z okresu okupacji hitlerowskiej, wspominając wydarzenia tamtych trudnych lat z walk harcerskich batalionów „Zośki” i „Parasola”. Dzięki Jej aktywnej działalności popularyzatorskiej pamięć okresu wojny jest żywa i nie ginie.

31 stycznia i 1 lutego od wielu lat, każdego roku, jako uczestniczka tamtych wydarzeń okupacyjnych organizuje przy kamieniu z pamiątkową tablicą w Al. Ujazdowskich uroczystości związane z bohaterską akcją bojową żołnierzy „Parasola” na kata Warszawy Franza Kutschere. Uczestniczą licznie: starsi i młodszy Warszawiacy, wiele pocztów sztandarowych zgrupowań kombatanckich, harcerzy i szkół, młodzież oraz żona ambasadora USA wraz z osobami towarzyszącymi, przedstawiciele ambasad: kanadyjskiej, węgierskiej i słowackiej, co podkreśla znaczenie międzynarodowe tych obchodów. Każde spotkanie poprzedza krótka modlitwa księdza kapelana oraz interesująca opowieść „Kamy” przypominająca tamte tragiczne wydarzenia. Jest to wspólna, żywa lekcja historii.

Dzięki umiejętnościom organizacyjnym „Kamy” uczestnicy mogą skorzystać z bezpłatnych autokarów umożliwiających poznanie trasy związanej z tragedią uczestników tej akcji i złożyć kwiaty oraz zapalić znicze. Uroczystości rocznicowe kończą się w Gimnazjum nr 1 w Piastowie, które nosi imię Zbigniewa Gęsickiego „Juno”- jednego z poległych uczestników akcji, mieszkańca Piastowa. Imię

to zawdzięcza szkoła staraniom „Kamy”, która od lat z nią współpracuje. Wdzięczni mieszkańcy nadali „Kamie” tytuł „Honorowego Obywatela” miasta Piastowa.

Również zasługą „Kamy” jest nadanie im. Batalionu AK „Parasol” Społecznemu Liceum Ogólnokształcącemu nr 4 przy ul. Hawajskiej 14, w Warszawie w 2007 r. Została Matką Chrestną Sztandaru tej szkoły.

15.03.2004 r., dzieci nominowały Ją do Odznaczenia, które przyznała Jej Międzynarodowa Kapituła „Orderu Uśmiechu”. Mianowano Ją Kawalerem Orderu Uśmiechu. Jest to jedyne na świecie odznaczenie nadawane dorosłym przez dzieci za okazywane im serce, przyjaźń, dobroć i cierpliwość.

Mimo bardzo poważnych kłopotów zdrowotnych, inwalidztwa wojennego i 83 lat, aktywnie uczestniczy w licznych spotkaniach i uroczystościach patriotycznych z młodzieżą i dorosłymi, zawsze ciekawie zabierając głos i umiejętnie trafiając do serc i umysłów każdego pokolenia.

Towarzystwo Przyjaciół Warszawy jest szczególnie wdzięczne pani Marii Stypułkowskiej-Chojeckiej, która bardzo chętnie, społecznie, prowadzi ciekawe wykłady na Kursach Wiedzy o Warszawie, teraz w 34 szkołach, i wielu innych miejscach., np.: Muzeum Niepodległości oraz w Muzeum Powstania Warszawskiego, gdzie Jej portret wita zwiedzających, a głos Jej w wielu miejscach oprowadza po wystawie ciekawie opowiadając fakty tamtych miejsc i czasów.

Wyrazem ogromnej sympatii i szacunku uczniów było zorganizowanie przez nich w 2006 r., z okazji 80 urodzin, w Muzeum Powstania Warszawskiego benefisu, na którym dzieci z SP nr 33 pod kierunkiem pani G. Żebrow-skiej i p. R. Wiśniewskiego przygotowały piękny i wzruszający program poetycko-muzyczny, a wszystkie uczestniczące szkoły wręczyły własnoręcznie wykonane prezenty. Jubilatka także została obdarowana wielką ilością kwiatów.

Znana jest powszechnie Jej działalność kombatancka. W środowisku żołnierzy batalionu AK „Parasol”, jest przewodniczącą Komisji Historycznej i Współpracy z Młodzieżą. Należy do Światowego Związku Żołnierzy AK. Ponadto w Stowarzyszeniu Szarych Szeregów jest Przewodniczącą Rady Naczelnej, także członkiem Związku Powstańców Warszawskich. W latach 1989 -1990 była współorganizatorką Fundacji im. gen . L. Okulickiego, gdzie założyła Specjalistyczną Przychodnię Lekarską dla weteranów wojennych, w której pracowała społecznie do r. 1999 dbając o poprawę zdrowia kombatanatów. Wchodziła w skład Ogólnopolskiego Komitetu Budowy Muzeum Powstania Warszawskiego. Była członkiem Komitetu Budowy Pomnika Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej, jest współautorem jego nazwy.

Dn. 08.05.2009 r. powołana została przez Prezydenta m. st. Warszawy, Panią Hannę Gronkiewicz-Waltz do Komitetu Honorowego Obchodów 65 rocznicy Powstania Warszawskiego.

Otrzymała szereg odznaczeń wojskowych:

Krzyż Walecznych dwukrotnie,

Krzyż Partyzancki,

Warszawski Krzyż Powstańczy,

Krzyż Armii Krajowej,

Medal „Za Udział w Wojnie Obronnej 1939”,

Odznaka Pamiątkowa Zgrupowania „Radosław”,

Odznaka Pamiątkowa „Akcji Burza”,

Odznaka Pamiątkowa Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty ZWZ – AK,

„Pro Memoria”,

Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari,

oraz inne, jak np:

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski,

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski,

Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski,

Odznaka Weterana Walk o Niepodległość,

Medal za Warszawę 1939-1945,

Srebrna Odznaka Honorowa M.St.Warszawy,

Złota Odznaka Honorowa „Za Zasługi dla Warszawy”,

Odznaczenie „Za Zasługi dla Miasta Stołecznego Warszawy”,

Złoty Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej,

Zasłużony Działacz Kultury,

Medal Komisji Edukacji Narodowej,

Order Uśmiechu,

Rozeta-Mieczami do Krzyża za Zasługi dla ZHP,

Złota Honorowa Odznaka Towarzystwa Przyjaciół Warszawy.

Pani Maria Stypułkowska-Chojecka bierze udział w licznych audycjach telewizyjnych i radiowych, dotyczących: akcji prowadzonych przez batalion „Para-sol”, udziału młodzieży w konspiracji oraz postaw młodych ludzi, udziela także wywiadów dla prasy i innych publikacji. Jej postać i wojenna działalność jest tematem wielu publikacji historycznych.